

Koledniki.

Bog Vas živi, bratje, sestre,
Bog Vas živi mnogo dni;
Da bi tudi drugo leto
Zdravi bili in mladi.

Zdravi oče, hišna mati,
Danes vseh ljudi je god;
Novo leto naj prinese
Mnogo sreče Vam povsod!

Naša čutara je suha ...
Vina vanjo sladkega,
Mi koledniki možje smo,
Mi smo grla gladkega.

Košček kruha se prileže
Še navrh in pa mesa,
Saj so polne vaše shrambe,
Saj imate hleva dva!

Bog Vas živi, mati, oče,
Bog Vas živi mnoge dni,
Da bi tudi drugo leto
Vi trosili nam dari!

Jos. Bekš.

LISTJE IN CVETJE.

Iz zaklada naših pregovorov.

14. Mladost je norost.

Koliko je vredna zdrava pamet, moremo šele prav izprevideti takrat, kadar vidimo blaznega človeka ali norca. Kako tožno je gledati takega siromaka! Javlja pa se norost pri raznih norcih raznovrstno. Nekateri prav radi govorijo in vpijejo kar naprej brez presledka, da so vsi hripavi in utrujeni; seveda je njih govorjenje in vpitje kar moč neumno, večkrat celo grdo in grešno. Drugi pa ne morejo biti nikoli pri miru, marveč letajo in dirjajo kar naprej ali semtertja brez odmora, dokler se popolnoma ne upehajo. Še drugi pa divje razgrajajo, pobijajo in ukončavajo vse, kar jim pride pod roke.

O pregovorih pa že vemo, da prav radi primerjajo. Če torej človek, ki ima še zdravo pamet, pa je noče rabiti, le govori kake nespametne ali ostudne in grešne reči, ali če je tudi sicer preveč zlobudralast, da se mu nikdar noče jezik ustaviti; če je nemiren, bojevit, glasen razgrajač, potepin, ki hoče povsod biti, le doma ne itd.: pravimo, da je norec. In ker se te nehalne lastnosti kažejo posebno rade pri mladini, je pregovor posebej njo zasačil in ovekovečil.

Ta pregovor se rabi raznovrstno, zlasti pa v tem-le dvojnem pomenu: 1. da opominja vzgojitelja: mlade ljudi svarimo in učimo, kako naj se izogibljejo vsega nespametnega vedenja, da ostanejo modri, pošteni in nedolžni ter tako srečno prekoračijo takozvana „telečja“ leta, ker mladi ljudje so neskušeni in v večji nravni nevarnosti nego odrasli, ker mladost je v tem smislu res norost. 2. Pregovor nam pa tudi prigovarja: naj ne sodimo mladine preostro, ker njih napake niso tako premišljene, torej ne tako grešne, saj tudi norcu zato ne zamerimo, ker ne ravna nalašč in s premislekom. Pri nedolžnih igrar naj bo vesela in poskočna! Opravičevati pa moramo res pri otrocih in mladih ljudeh le samo one napake in nerodnosti, ki niso pregrešne in se zgodé res iz otroške nevednosti in nepremišljenosti. Nikakor pa noče pregovor dajati potuhe, češ, da izgovarja in opravičuje tudi izprieno in zlobno mladino s pretvezo: mladost je norost! — Pomen našega pregovora je še bolj označen v podaljšani obliki: Mladost je norost, -- tam skače čez vodo, kjer je most!